

BIM som strategisk løftestang i porteføljen

BIM uden strategi - data uden værdi

Oplæg på Molio konference d. 12.11.2025

Baggrund

- Cand it fra IT-Universitet
- 8 års erfaring fra Kommunernes Landsforening med digitalisering på tværs af sektorer
- 12 år i Implement Consulting Group
- Kunder indenfor energi, forsyning, digitalisering med fokus byg- og driftsherre
- Ansvarlig for opbygning af Implements faglige ydelser indenfor digitalisering og optimering indenfor energisektoren og store anlægsprojekter
- Har undervist +500 projektledere og underviser i projektledelse for Bygherreforeningen

Er særlig nørdet omkring:

- at få værdikæder og organisationer til at hænge sammen
- og at få mennesker til at lykkes = værdi skabes når vi **gør** noget (andet)
- at arbejde med kunder der bygger!

Astrid Grøntved Starck
Seniorpartner og strategisk rådgiver

Grundlagt
i **1996**

Medarbejder-
ejet

Årlig vækst
på **20%**

Arbejder
globalt

Implement Consulting Group

Et internationalt konsulenthus med speciale i transformationer

Født i Danmark med kontorer i København, Aarhus, Stockholm, Malmö, Göteborg, Oslo, Zürich, München, Hamborg, Düsseldorf og Raleigh, NC.

1.800 medarbejdere, multinationale kunder og projekter verden over tilbyder vi ekspertise med et globalt perspektiv.

Stor erfaring indenfor Energi og Klima, Forsyning, Anlægs- og byggebranchen, Digitalisering og Strategi-eksekvering.

Raleigh, NC

Oslo
Stockholm
Göteborg
Malmö
Copenhagen
Hamburg
Düsseldorf
Munich
Zurich

Vi har hjulpet en række store aktører

HOFOR

Implement Consulting Group har bistået HOFOR med at scope og drive deres samlede BIM-initiativ – herunder udvikling og implementering af BIM-strategi, organisatorisk design, governance og en samlet BIM-praksis på tværs af organisationen. Opgaven har omfattet as-is-analyser, klarlægning af behov og datakrav i både anlæg og drift samt etablering af rammer, der sikrer en moden og værdiskabende anvendelse af BIM.

Energinet

Implement Consulting Group har bistået Energinet med tilrettelæggelsen og gennemførelsen af en samlet BIM-transformation. Opgaven har omfattet etablering af et program til eksekvering af BIM-strategien, udvikling af organisatoriske rammer og kompetencer samt indarbejdelse af best-practice metoder i PMO'et. Samtidig er der skabt en mere sammenhængende og moden BIM-praksis på tværs af projekter og drift.

Metroselskabet

Implement Consulting Group og COWI har i samarbejde understøttet Metroselskabet i planlægningen af BIM-implementeringen for et af deres megaprojekter. Opgaven har omfattet udvikling af BIM-strategi, udarbejdelse af operating model for projekterne på kort, mellem og lang sigt samt fastlæggelse af de nødvendige ressourcer og kompetencer for en succesfuld BIM-indsats.

- I. Hvad er problemet?
- II. Ny forståelse af BIM
- III. Strategi som løftestang
- IV. BIM-kapabiliteter
- V. Hvad kan vi gøre?

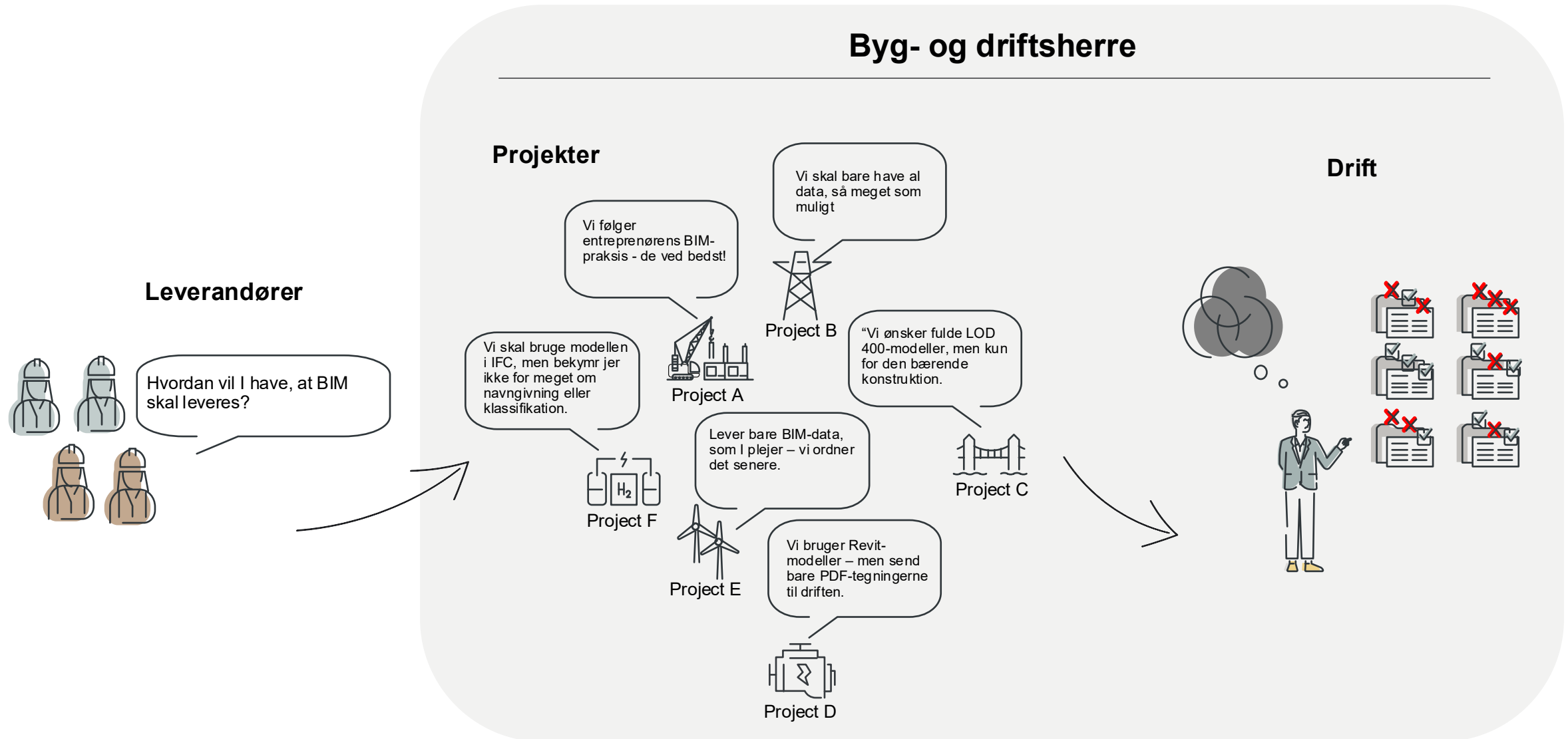
Agenda

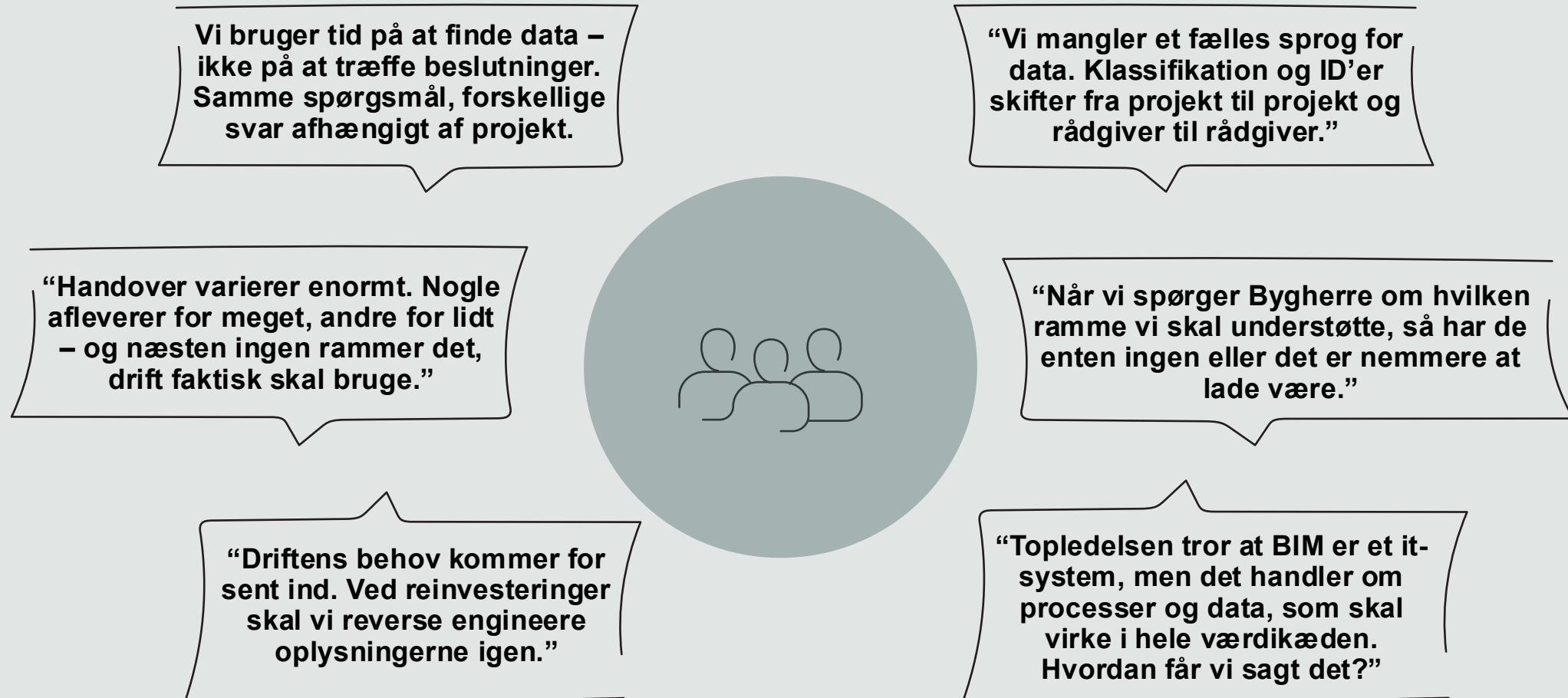
BIM White paper

Hvordan skaber I værdi med BIM i porteføljen?

Mange organisationer har svært ved at svare på, hvordan de ønsker BIM leveret

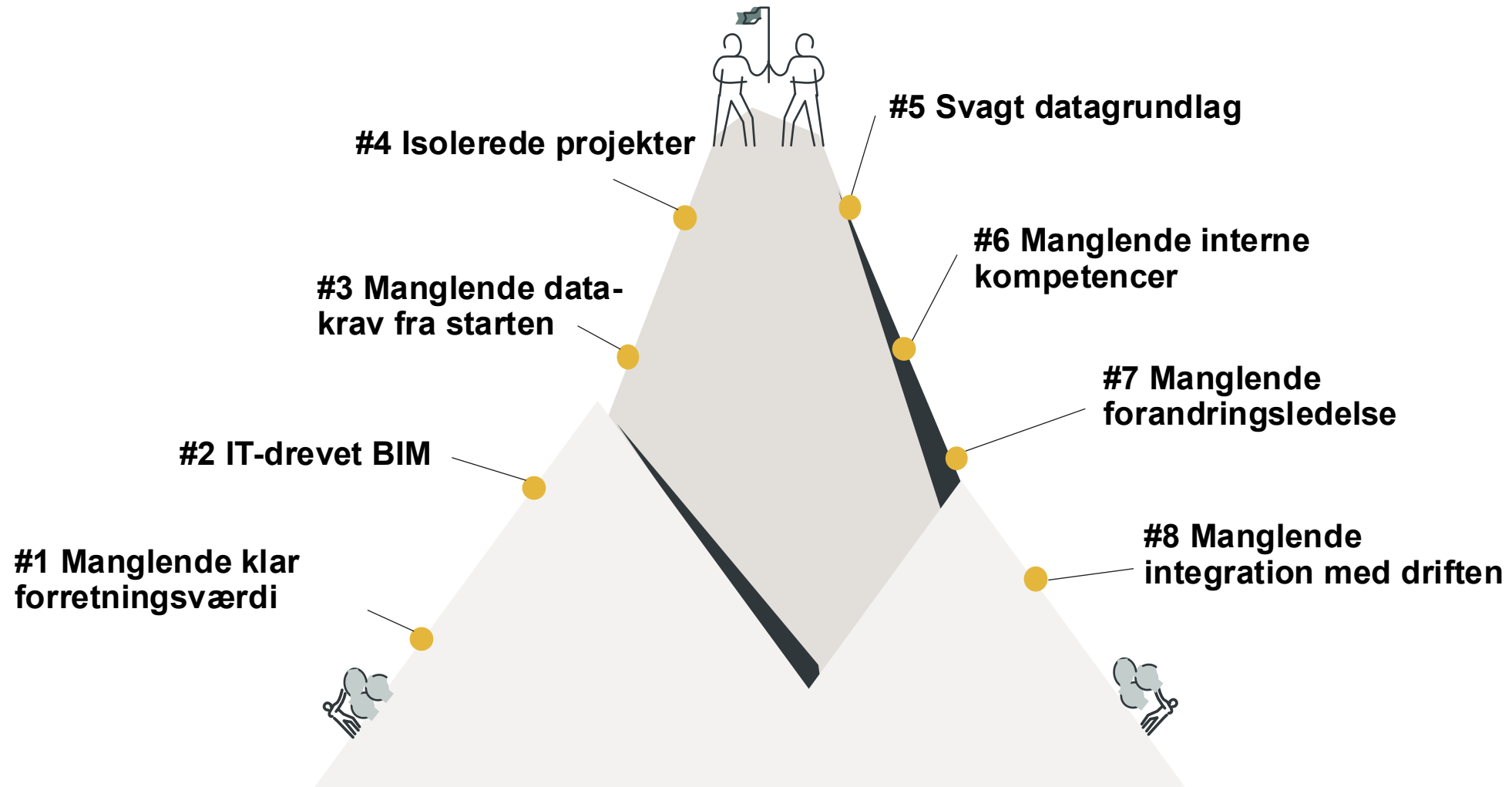

BIM frustrerer | Vi får ikke den værdi vi ønsker

” Hvordan kan man som byggherre skabe gode rammer for samarbejde og værdiskabelse med BIM?

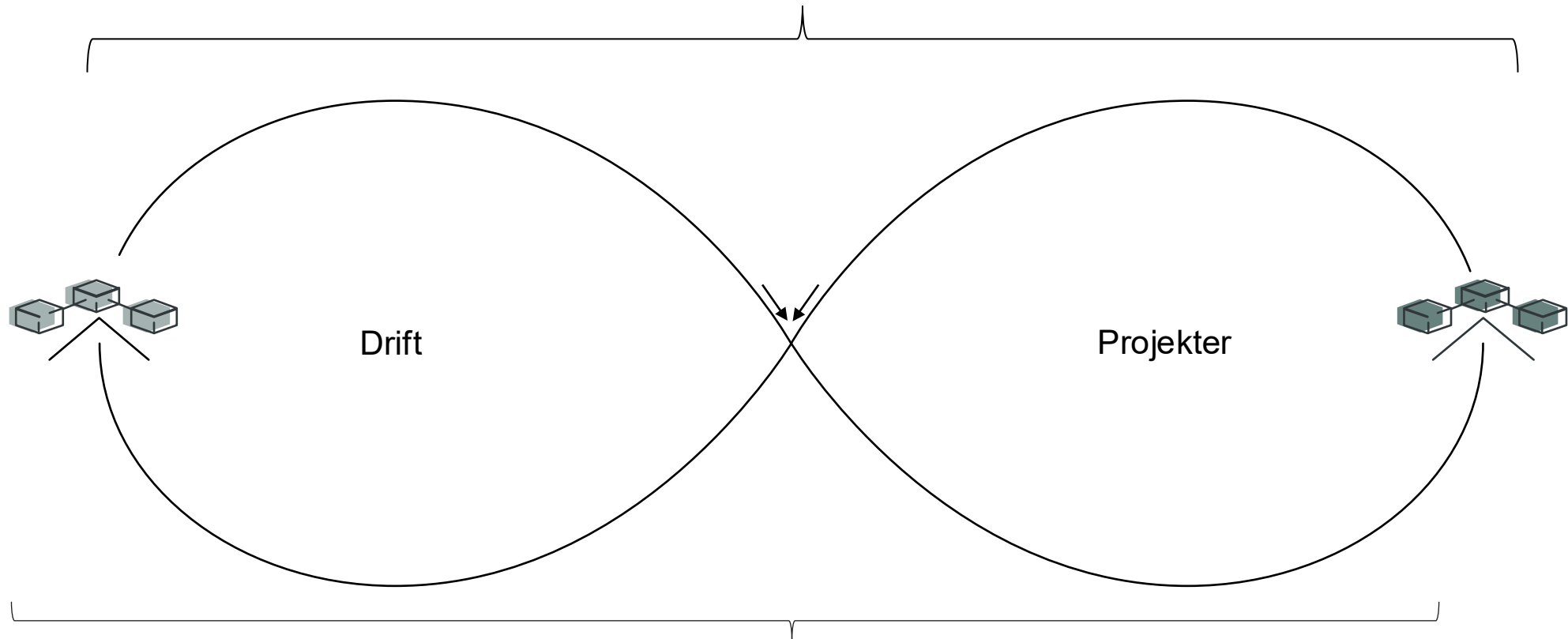
De faldgruber, som de fleste organisationer støder på, når de implementerer BIM

Lad os starte med en ny
forståelse af BIM

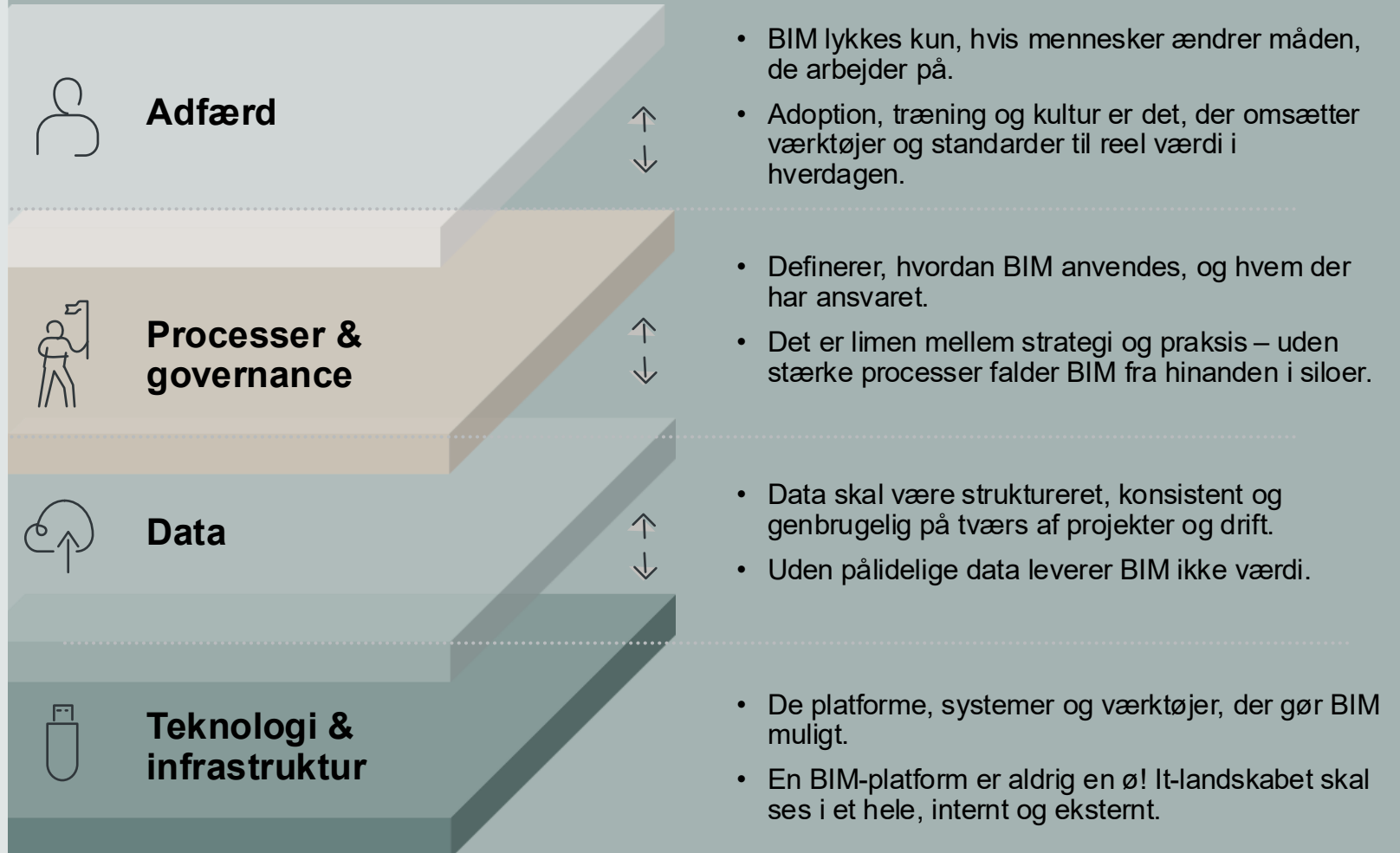
Bliv skarp på genstandsfeltet | Verden hænger sammen, hvor er jeres fokus?

Portefølje: Styring og ledelse på tværs af flere aktiver

Hvert aktiv er altid “under opførelse” – gennem projekter, opgraderinger, genopbygning eller udfasning – og det er samtidig altid i drift: drevet, vedligeholdt og tilpasset. BIM-strategien skal tage stilling til hvordan man ønsker at skabe værdi i hele livscyklussen.

BIM forstået som fire integrerede lag

BIM er *mere* end et IT-projekt

Når vi taler om BIM, taler vi ofte om teknologi. Men i virkeligheden er det en forandringsrejse.

En BIM-transformation handler om at skabe sammenhæng mellem data, processer og mennesker – på tværs af projekter, drift og portefølje.

	 IT projekt	 BIM transformation
Scope	Fokus på de tekniske leverancer og at få teknologien til at fungere. Leverer en applikation til en bestemt forretningsenhed.	Hjælper organisationen med at omsætte forretningsmål til en BIM-strategi og levere de nødvendige processer, kompetencer, data og systemer.
Tid	IT-projekter slutter typisk, når den tekniske løsning er leveret. Værdiskabelsen overlades til brugerne.	En BIM-transformation er en længerevarende udviklingsrejse med fokus på løbende forbedring og øget værdiskabelse gennem BIM.
Mennesker	Involverer ofte tekniske projektledere, IT-medarbejdere og specialister med fokus på at levere teknologiske løsninger.	Engagerer projektledere, arkitekter, driftsfolk og dataspecialister. Fokus er på samarbejde på tværs af fagligheder for at nå fælles mål.
Implementerings-team	Består primært af IT-professionelle, der håndterer softwareinstallation og fejlfinding.	Består af tværfaglige teams fra projekter, drift og ledelse, der arbejder sammen om at koble BIM-strategien til organisationens mål.
Organisation	Påvirker typisk enkelte afdelinger, hvor ændringerne begrænser sig til bestemte enheder.	Påvirker store dele af organisationen og kræver strategisk alignment på tværs af afdelinger. Målet er at ændre måden, man arbejder og samarbejder på.

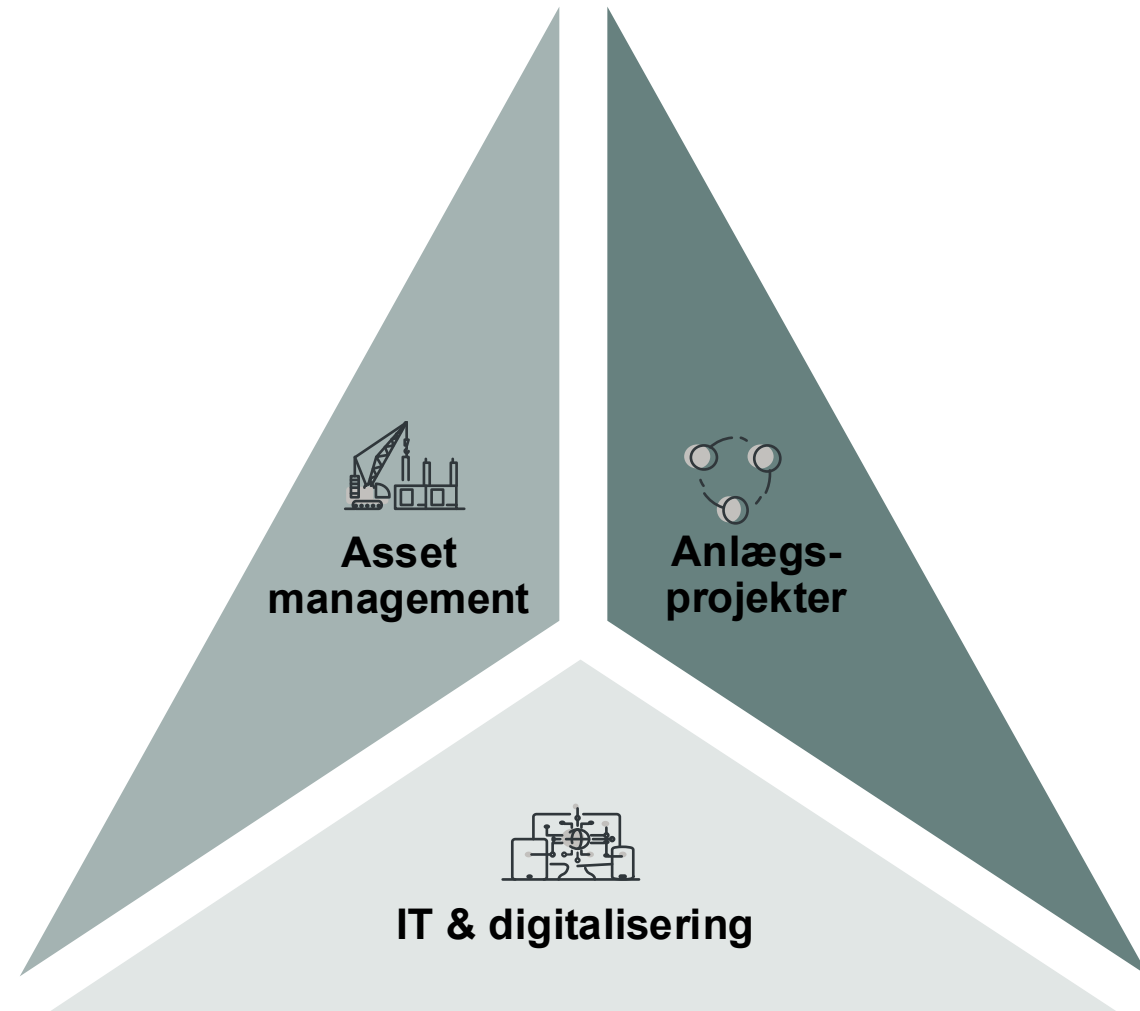

” At omfavne en BIM-transformation handler ikke om at tage ny software i brug – det handler om at forandre den måde, projekter bliver tænkt, designet, bygget og drevet på. ”

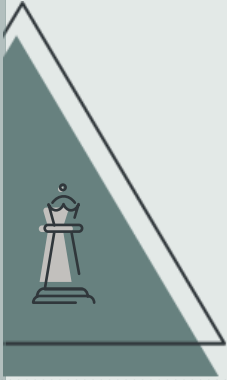
BIM går på tværs af flere fagområder

Selvom BIM går på tværs af flere fagområder, ser vi ofte, at det bliver tænkt og forankret isoleret – fx som et IT-initiativ, et projektværktøj eller et redskab til drift og asset management.

For at realisere det fulde potentiale kræver BIM et fælles sprog og tæt samarbejde mellem de tre områder.

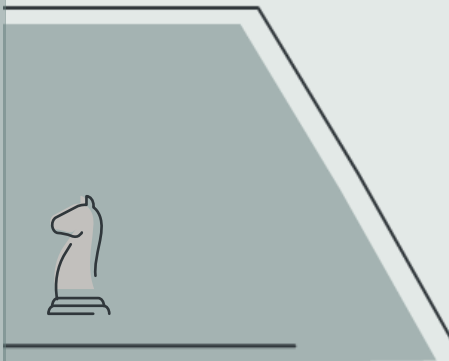

Sæt retning på de rette niveauer

Strategisk niveau – Sæt ambitionen

- Definer hvorfor I arbejder med BIM, og hvilke resultater I vil opnå.
- Ambitionen må ikke sættes i et vakuum – strategiske ledere skal involvere både taktiske og operationelle perspektiver tidligt, ellers mister visionen jordforbindelsen.

Taktisk niveau – Skab spillereglerne

- Oversæt ambitionen til governance, standarder og processer.
- Disse rammer fungerer kun, hvis de udvikles sammen med dem, der skal bruge dem. Involvering af både strategi og drift sikrer sammenhæng og relevans.

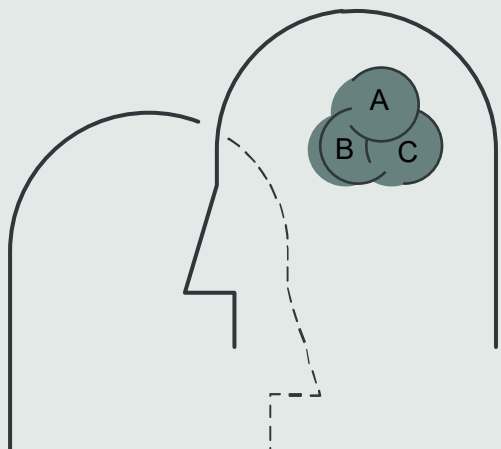

Operationelt niveau – BIM i praksis

- Det er her, det afgøres. BIM lykkes eller fejler i hverdagen – på byggepladsen, i driftsorganisationen, i rapporteringen.
- Hvis drift og projekter ikke er med til at forme strategien, ender BIM som “managementteori” i stedet for reel værdi.

Så hvordan skaber man en god
BIM-strategi?

Strategi handler først og fremmest om *at vælge*

At udarbejde en BIM-strategi kræver, at man træffer bevidste valg: Både om hvad man vil gøre, og hvad man *ikke* vil gøre – og opbygge kompetencer og arbejdsgange, der understøtter de valg.

De typiske fejl, vi ser

Det er svært at træffe strategiske valg.

Når organisationer har travlt med at handle, bliver refleksion ofte nedprioriteret. I stedet for at udvikle en reel strategi, ender mange med:

- Vi definerer strategi som en *vision*.
- Vi definerer strategi som en *plan*.
- Vi forveksler *optimering af status quo* med strategi
- Vi definerer strategi som at følge *bedste praksis*.

Hvad vi **burde** gøre

Det er kun gennem at *træffe* og *handle* på strategiske valg, at vi kan skabe reel værdi gennem strategi. Derfor bør vi i virkeligheden:

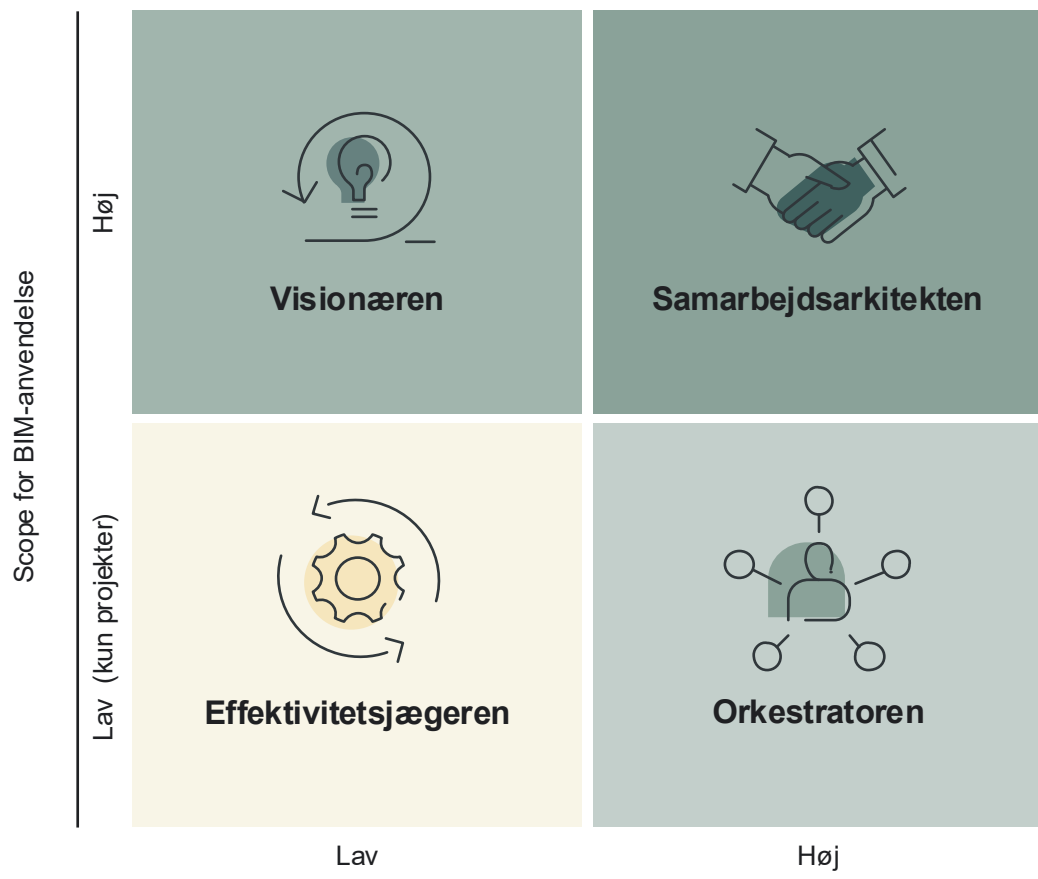
- Definere strategi som **valg**.

I det følgende afsnit præsenterer vi tre centrale strategiske valg, som i bør indgå i jeres BIM-strategi:

- #1** Hvilken BIM-arketype er jeres organisation i dag, og hvilken ønsker I at være i fremtiden?
- #2** Hvilke styrende principper kendetegner jeres nuværende brug af BIM - og hvordan vil I arbejde fremadrettet?
- #3** Hvilke mål har I for BIM i forhold til dataejerskab, standardisering og grad af centralisering?

Strategisk valg #1: Hvilke BIM-arketyper ligner jeres organisation i dag – og hvad vil I være i fremtiden?

Arketyper for BIM

Outsourcing og brug af eksterne leverandører

Visionæren

- Ser BIM som en **strategisk ressource** ud over projekter – der muliggør livscyklusstyring, bæredygtighed, digitale tvillinger og porteføljeoptimering.
- Investerer i **egne standarder og kompetencer** for at sikre langsigtet dataværdi.
- Sigter mod **integration på tværs af alle projekter** og sikrer ensartet brug af BIM i design, byggeri og drift.
- Typisk **ressourcekrævende** - men giver høj fremtidssikring.

Samarbejdsarkitekten

- Fokuserer på at **opbygge stærke partnerskaber** med konsulenter, entreprenører og operatører.
- Fastlægger **klare krav og governance** - men overlader meget af udførelsen til markedet.
- BIM's succes afhænger af **stærk koordinering** på tværs af værdikæden.
- Velegnet, hvis der ønskes strategisk effekt, men arbejde gennem eksterne kompetencer.

Effektivitetsjægeren

- Bruger BIM primært **effektivitet på projektniveau** – besparelser, hurtigere levering og færre fejl.
- Fokuserer på **design- og byggefasen**, mindre på livscyklus/drift.
- Har et **grundlæggende BIM-kompetenceniveau** internt..
- BIM behandles som et **værktøj til levering**, ikke som en langsigtet strategisk drivkraft.

Orkestratoren

- Ser BIM som noget, der bedst håndteres af **markedet**.
- Lægger **hovedparten af BIM-arbejdet ud til rådgivere** og entreprenører.
- Egen rolle handler primært om kontrakter, styring og compliance.
- Holder **en slank intern organisation** - men risikerer afhængighed af leverandører.

Strategisk valg #2: Hvilke principper styrer jeres BIM i dag - og hvor vil I hen?

1

Hvor bruger I BIM til at skabe værdi?

Arbejder I primært med BIM på projektniveau – eller anvender I det systematisk på porteføljeniveau på tværs af projekter?

Projekt-niveau

Portefølje-niveau

2

Hvordan organiserer I jeres BIM-ressourcer?

Løses BIM hovedsageligt internt - eller er I, i vid udstrækning, afhængige af eksterne rådgivere og entreprenører?

Intern

Ekstern

3

Hvordan ser jeres BIM-platform ud?

Er I afhængige af én leverandør - eller arbejder I, i et multi-vendor-setup?

Enkelt leverandør

Multi-leverandør

4

Hvor skaber BIM størst værdi?

Bruger I BIM primært til at effektivisere projekter – eller anvender I det også til at styrke drift og livscyklusstyring?

Projekter

Driften

5

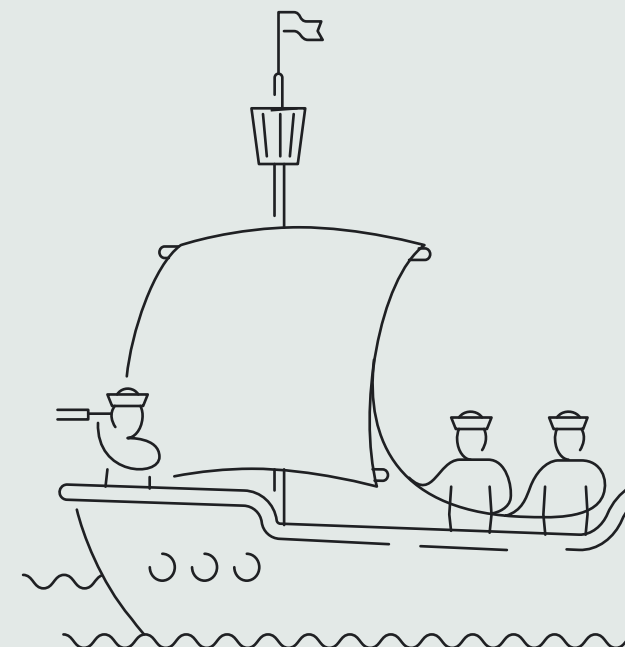
Hvilken rolle spiller BIM i jeres organisation?

Bruges BIM primært som et støtteværktøj – eller driver det centrale arbejdsgange og beslutninger?

Støtte-funktion

Kerne-funktion

Strategisk valg #3: Hvilke mål har I for BIM ift. data, standarder og organisering?

1	Ansvarsplacering Hvordan vil I arbejde med BIM? Vil I løfte BIM-arbejdet selv – eller i tæt samarbejde med eksterne? Hvor meget vil I basere jer på rådgivere og entreprenører?
2	Dataejerskab Hvad er vigtigst for jer? Er det afgørende at eje data - eller er det vigtigere med sikker adgang til relevante og pålidelige data, når I har brug for dem?
3	Standardisering af BIM-praksis Hvordan skal BIM-praksis fungere? Skal processer være ens på tværs af organisationen – eller skal de kunne tilpasses lokale behov og leverandører?
4	Grad af centralisering Hvor skal styringen ligge? Skal BIM udvikles og styres centralt – eller lokalt i organisationen? Eller ønsker I en hybridmodel?
5	Sikkerhed Hvilken rolle skal BIM spille i forhold til sikkerhed? Skal BIM primært sikre overholdelse af regler - eller aktivt understøtte en stærk sikkerhedskultur?
6	Time to impact Skal BIM først og fremmest øge tempoet - eller skal kvalitet og præcision være styrende?

Internt BIM-arbejde

Fuld samarbejde med eksterne partnere

Fuldt dataejerskab

Adgang til relevante kvalitetsdata

Fælles standarder

Lokale tilpasninger

Central styring

Omfattende decentralisering inden for organisationen

Sikre compliance med standarder

Indlejret i sikkerhedskulturen

Optimering af leveringshastighed

Prioritering af præcision og kvalitet

Strategisk valg #4: Baseret på jeres nuværende BIM-modenhed, hvor ambitiøse vil I så være?

Når I vælger det rette BIM-modenhedsniveau for umiddelbare fordele og bæredygtig vækst, så overvej:

Tilpas BIM-modenhed til kortsigtede mål

Kundeorganisationen bør vælge det modenhedsniveau, der realiserer BIM-projektets vision og formål for udviklingen af BIM i organisationen på kort sigt. Dette sikrer, at udviklingen af BIM i organisationen er målrettet og strategisk drevet for hurtig gevinstrealisering.

Undgå unødvendig kompleksitet og kortsigtede investeringer

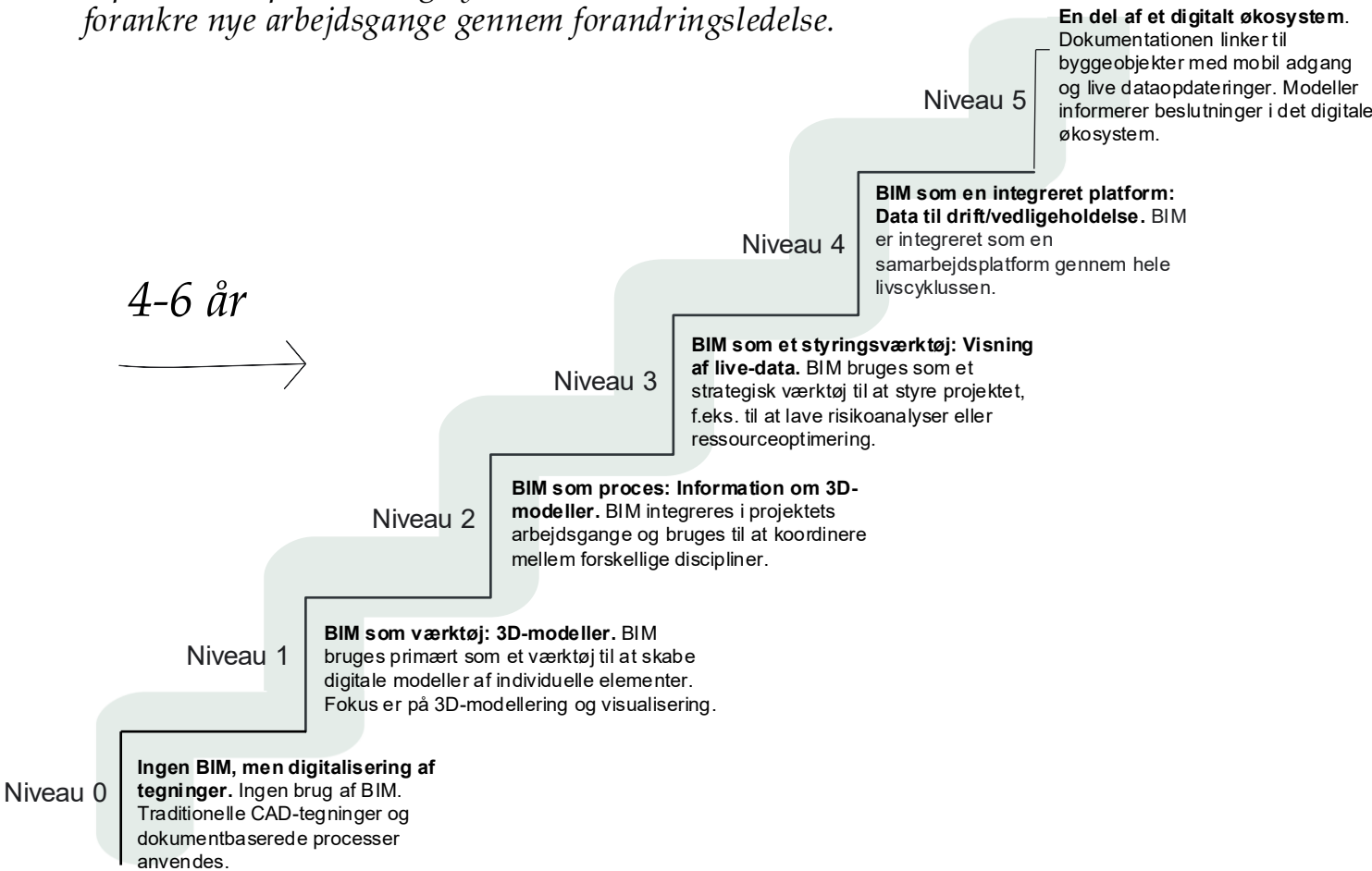
Det anbefales ikke at stræbe efter et højere modenhedsniveau end det, der er nødvendigt for at realisere BIM-projektets vision, fordele og formål. Jo højere modenhedsniveau, desto højere krav til platforme, BIM-kompetencer, understøttende processer, nøjagtige og opdaterede data osv. Disse yderligere krav til organisatorisk parathed kan kræve betydelige organisatoriske investeringer, som kan være overvældende på kort sigt.

Trin-for-trin udvikling for øjeblikkelig nytterrealisering

At opnå et højere modenhedsniveau er en omfattende opgave for hele organisationen. Derfor bør I arbejde med trin-for-trin udvikling for at sikre, at forandringen sker i et tempo, hvor organisationen kan absorbere det nye og håndtere nye krav i et realistisk tempo. Denne metode understøtter kortsigtede mål samtidig med, at den lægger fundamentet for bæredygtig vækst.

Organisationer, der er lykkedes med at gå fra BIM-niveau 0 til 1, har typisk brugt 4–6 år på at opbygge kapabiliteter, processer og systemunderstøttelse samt forankre nye arbejdsgange gennem forandringsledelse.

*Baseret på viden fra kunder, der har gennemgået BIM-transformationer
**Kilde: BIMinfra modenhedsmodel. Er bredt anvendt i den offentlige sektor, som er udvikleren af de største byggeprojekter i Danmark. BIMinfras medlemmer inkluderer. Banedanmark, Metroselskabet, Vejdirektoratet, Sund & Bælt og Københavns Kommune.

Forestil jer den ideelle kundeorganisation med BIM – det fulde overblik

1. HVILKE BIM-ARKETYPER IDENTIFICERER JERES ORGANISATION SIG I ØJEBLIKKET MED, OG HVILKE ØNSKER I AT VÆRE I FREMTIDEN?

Strategisk valg #1: Hvilke BIM-arketyper ligner jeres organisation i dag – og hvad vil I være i fremtiden?

Arketyper for BIM

- Visioneren**
 - Ser BIM som et strategisk ressource af over projekter – der muliggør fleksibilitet, bæredygtighed, digitale løsninger og produktivitet.
 - Involverer alle kompetencer for at sikre succesfulde projekter.
 - Sikrer mest integration på tværs af alle projekter og sikre succesfuld brug af BIM i design, bygning og drift.
 - Typisk ressourceleverende – men giver høj fremtidsvision.
- Samarbejdspartneren**
 - Prioriterer på at opbygge stærke partnerskaber med konsulenter, entreprenører og leverandere.
 - Fastlægger klare roller og ansvar – men overlader meget af arbejdet til markedet.
 - BIM's succes afhænger af stærk koordinering på tværs af leverandere.
 - Vælgner, hvis der ønskes strategisk effekt, men arbejder gennem eksterne kompetencer.
- Effektivtbyggeren**
 - Bruger BIM primært effektivitet på projektniveau – især til: hurtigere levering og færre fejl.
 - Prioriterer på design og byggefasen, men på byggefasen.
 - Har et grundlæggende BIM kompetenceniveau internt.
 - BIM behandles som et værdifuldt tilføjelse, ikke som en integreret strategisk del af virksomheden.
- Orkestratoren**
 - Ser BIM som nøglen, der binder ledelsen af markedet.
 - Lægger hovedparten af BIM arbejdet ud til rådgivere og entreprenører.
 - Egen rolle handler primært om koordinering, styring og compliance.
 - Holder en stærk intern organisation – men udfører afhængighed af leverandere.

2. HVILKE VEJLEDENDE PRINCIPPER KENDETEGNER JERES NUVÆRENDE BIM-SITUATION, OG HVAD ER JERES AMBITIONER FOR FREMTIDEN?

Strategisk valg #2: Hvilke principper styrer jeres BIM i dag - og hvor vil I hen?

Principper for BIM

- 1. Hvor længe vil BIM være et skubt værdi? (Arbejder i primært med BIM på projektniveau – eller anvender i det fulde omfang på projektniveau på tværs af projekter?)
- 2. Hvordan organiserer I jeres BIM-ressourcer? (Lægger BIM hovedansvaret internt – eller er I uafhængig af eksterne rådgivere og entreprenører?)
- 3. Hvordan ser jeres BIM-plattform ud? (Er I afhængig af en leverandere – eller arbejder I i et multi-leverandør setup?)
- 4. Hvor skaber BIM størst værdi? (Bruger I BIM primært til at effektivisere projekter – eller anvender I det også til at styrke drift og forvaltning?)
- 5. Hvilken rolle spiller BIM i jeres organisation? (Bruger BIM primært som et tilføjelse – eller bliver det centrale arbejdsredskab og beslutningspunkt?)

3. HVAD ER DINE MÅL FOR BIM MED HENSYN TIL ASPEKTER SOM DATAEJERSKAB, STANDARDISERING AF BIM-PRAKSIS OG GRADEN AF CENTRALISERING?

1

Vigtigheden af ansvar

Hvordan vil vi gribe vores arbejde med BIM an? Vil vi påtage os dette selvstændigt eller i samarbejde med eksterne aktører?

2

Dataejerskab

Som kundeorganisation, er vores prioritet at have maksimalt ejerskab af data, eller bør fokus være på at få adgang til relevant data af høj kvalitet på det rette tidspunkt?

3

Standardisering af BIM-praksis

Ønsker vi, at BIM-processerne i vores organisation skal være fuldt standardiserede, eller bør de tilpasses til de specifikke behov i de enkelte forsyningsområder?

4

Grad af centralisering

Ønsker vi, at udviklingen af BIM-praksis skal styres centralt eller decentraliseret inden for vores kundeorganisation? Findes der en hybridmodel imellem?

5

Sikkerhedsbekymringer

Bør BIM primært sikre overholdelse af sikkerhedsstandarder, eller skal det være fuldt integreret i vores sikkerhedskultur?

6

Time to impact

Ønsker vi, at BIM skal optimere leveringshastigheden, eller sikrer vi præcision og kvalitet frem for alt?

4. BASERET PÅ JERES NUVÆRENDE BIM-MODENHED, HVOR AMBITIØS VIL I SÅ VÆRE?

Niveau 0

Ingen BIM, men digitalisering af tegninger. Ingen brug af BIM. Traditionelle CAD-tegninger og dokumentbaserede processer anvendes.

Niveau 1

BIM som værktøj: 3D-modeller. BIM bruges primært som et værktøj til at skabe digitale modeller af individuelle elementer. Fokus er på 3D-modellering og visualisering.

Niveau 2

BIM som proces: Information om 3D-modeller. BIM integreres i projektets arbejdsgange og bruges til at koordinere mellem forskellige discipliner.

Niveau 3

BIM som et styringsværktøj: Visning af live-data. BIM bruges som et strategisk værktøj til at styre projektet, f.eks. til at lave risikoanalyser eller ressourceoptimering.

Niveau 4

BIM som en integreret platform: Data til drift/vedligeholdelse. BIM er integreret som en samarbejdsplatform gennem hele livscyklusen.

Niveau 5

En del af et digitalt samfund. Dokumentation linker til byggeobjekter med mobil adgang og live dataopdateringer. Modeller informerer beslutninger i det digitale samfund.

Valg #4: Baseret på jeres nuværende BIM-modenhed, hvor ambitiøs vil I så være?

Niveau 0: Ingen BIM, men digitalisering af tegninger. Ingen brug af BIM. Traditionelle CAD-tegninger og dokumentbaserede processer anvendes.

Niveau 1: BIM som værktøj: 3D-modeller. BIM bruges primært som et værktøj til at skabe digitale modeller af individuelle elementer. Fokus er på 3D-modellering og visualisering.

Niveau 2: BIM som proces: Information om 3D-modeller. BIM integreres i projektets arbejdsgange og bruges til at koordinere mellem forskellige discipliner.

Niveau 3: BIM som et styringsværktøj: Visning af live-data. BIM bruges som et strategisk værktøj til at styre projektet, f.eks. til at lave risikoanalyser eller ressourceoptimering.

Niveau 4: BIM som en integreret platform: Data til drift/vedligeholdelse. BIM er integreret som en samarbejdsplatform gennem hele livscyklusen.

Niveau 5: En del af et digitalt samfund. Dokumentation linker til byggeobjekter med mobil adgang og live dataopdateringer. Modeller informerer beslutninger i det digitale samfund.

Hvilke BIM-kapabiliteter skal være tilstede for at eksekvere strategien?

Sørg for, at jeres BIM-organisation kan levere på BIM-strategien

Når I opbygger BIM-kapabiliteter, skal organisationen indrettes rigtigt, og kompetencerne skal placeres de rigtige steder. Det handler ikke kun om at have de rette værktøjer, men om at have de rette mennesker, roller og strukturer.

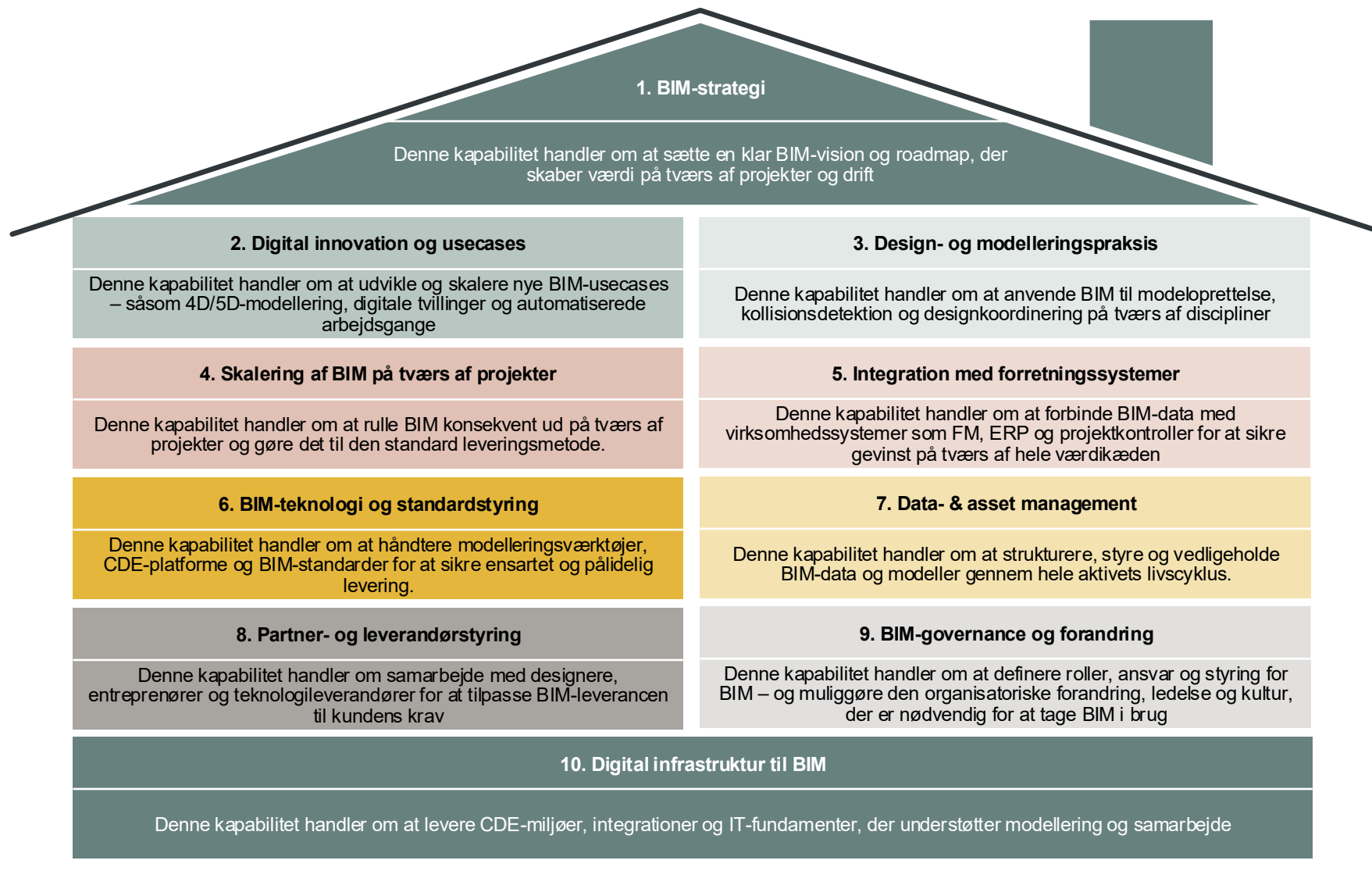
Nøglespørgsmål der skal besvares:

- 1 Hvor i organisationen ligger jeres BIM-kompetencer?
- 2 Hvordan organiserer I jeres kapabiliteter, roller og ansvar?
- 3 Hvordan sikrer I både stabil drift og løbende udvikling af BIM?

- 1 Definer;
 - Hvilke kompetencer I har brug for - og hvor i organisationen de skal ligge?
 - Hvilke dele af organisationen der skal opkvalificeres eller ændres (midlertidigt eller permanent)
 - Hvordan kompetencerne bedst tilvejebringes (opbygge internt vs. supplere med eksterne)

Overordnet BIM-kapabilitetsvurdering

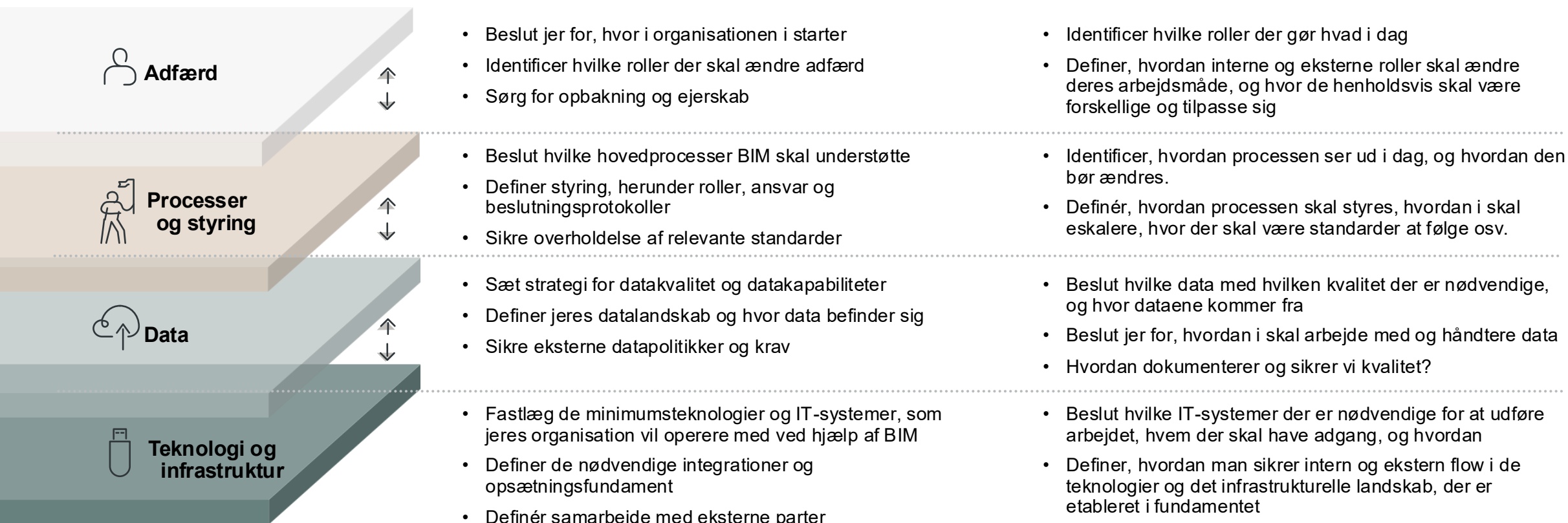
Først skal I sikre et solidt fundament, før I kaster jer ud i jeres BIM-udvikling

- 1 Læg fundamentet for BIM-brugen med udgangspunkt i jeres strategiske valg.

- 2 Implementér *BIM-brug* ved at designe og implementere de nødvendige ændringer på tværs af alle fire dimensioner.

Nøglegrundlæggende funktioner at lægge ud:

Prioriter, hvilken BIM-brug i skal starte med, i henhold til jeres strategi, f.eks. koalitionskontrol.

Hvad kan vi gøre for at spille hinanden gode?

Bygherren

- **Sæt og brug klare rammer** (BIM-strategi, standarder, informationskrav)
- **Tænk hele værdikæden** – fra projekt til drift og asset management
- **Gør datakrav meningsfulde** og prioriter kun det, der skaber værdi

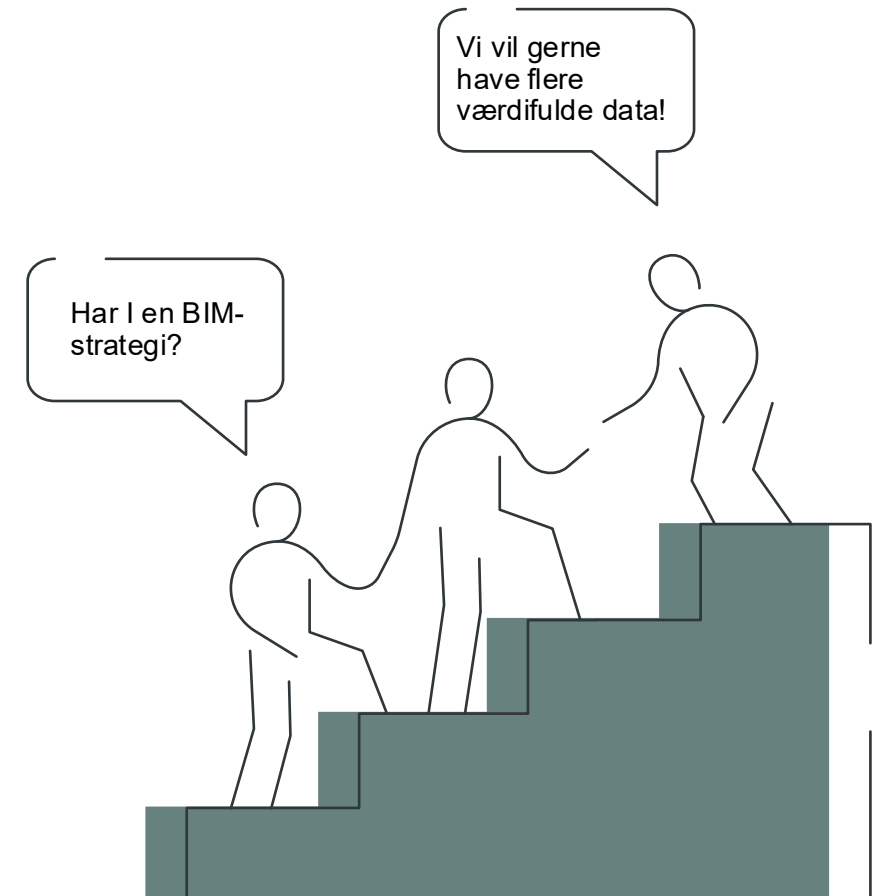
Rådgiveren

- **Efterspørg og understøt bygherrens rammer** – og synliggør manglende rammer
- **Bevæg jer fleksibelt mellem systemer og miljøer** for at skabe sammenhæng
- **Sikre at løsninger kan bruges i drift** – ikke kun i projektering og udførsel

Entreprenøren

- **Spil med på rammer og datakrav** – leverancen er også data, ikke kun byggeri
- **Hent potentialet i BIM-processerne** gennem struktur, orden og kvalitetssikring
- **Tænk drift** – både at det fysiske byggeri og af data, modeller og dokumentation

Spørgsmål

Kunne du tænke dig at
modtage materialet?

